

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Η έλληνομάθεια παρὰ πότοι. Τὴν 9 τοῦ παρελθόντος μηνὸς Ἀπριλίου εγένετο ἐν Βυρτσούργῳ ἡ δεκάτη ἔκτη ἑταῖρα σύνδοσις τῶν καθηγητῶν τῶν Βαυαρικῶν γυμνασίων. Μετὰ τὴν συζήτησιν περὶ πολλῶν καὶ σπουδαίων παιδαγωγικῶν ζητημάτων καὶ τὴν ἀνακοίνωσιν ποικίλων προτάσεων καὶ παρατηρήσεων περὶ τῆς μέστης ἐκπαιδεύσεως, παρεκάθησαν οἱ συνελθόντες εἰς τὴν σύνδοσον καθηγηταὶ εἰς συμπόσιον παραταθὲν μέχρι βαθείας νυκτὸς ἐν ἀδιαπτώτῳ ευθυμίᾳ, περιγράφομενον ὃ ἐν τοῖς ἄρτοις δημοσιευθεῖσι πρακτικοῖς τῆς συνόδου. Ἀξιὰ ἀναγραφῆς ἔκ τοῦ συμπόσιον τούτου εἴνε τὸ ἐλληνιστὶ συντεταγμένον πρόγραμμα αὐτοῦ καὶ αἱ εἰς ἀρχαὶν ἐλληνικὴν γενόμεναι προπόσεις καὶ υμνοι. Τὸ πρόγραμμα τοῦ συμπόσιου ἦτο τυπωμένον κομψότατα εἰς τέσσαρας σελίδας· ἐν τῇ πρώτῃ ἀνεγνώσκετο ἡ ἐπομένη ἐπιγραφή: «ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ τῆς ἐταιρίας τῆς τῷρι τὴς Βαιοναρίας γυμνασίων ἐπὶ τῆς ἐκκαθεδάτης σύνδοσος Μουνυχίωνος ἐνάτῃ ἵσταμένου τῷ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ ἐνσηνηκοστῷ ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ ἐν τῷ ἀξιολογωτάτῳ ἔνδιονοςεἰῷ ὃ καλεῖται Κύριος τῆς τῶν Φράγκων πόλεως ΑΡΧΑΤΟΠΥΡΓΟΥ γιγνόμενον.» Εἰς μάτην ὃ ἐκοπιάζει βεβαίως ὁ ζητῶν νὰ εύρῃ τὴν πρωτάκουστον ταύτην πόλιν Ἀρωματοπυργὸν εἰς οἰονδήποτε γεωγραφικὸν πίνακα· διότι δὲν εἴνε ἄλλη τις, ἀλλὰ τὸ Βυρτσούργον τῆς Φραγγονίας, τὸ ὅποιον ἐν τῷ ζήλῳ τῆς ἐλληνομάθειας τῶν κατέστησαν ἀγνωριστον οἱ ἄγριοι καθηγηταί, μεταφράσαντες πιστότατα τὸ γερμανικὸν ὄνομα αὐτοῦ. Ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ σελίδῃ τοῦ προγράμματος ἀνεγράφετο ὁ κατάλογος τῶν φαγητῶν («ἡ τῶν ἐδεσμάτων τάξις») ᾳς ἀκολούθως: «Ζωμὸς ἐκ βοείου σούρας. — Σαλμὸν τοῦ Ρήγου σὺν Βατάζῳ ἐμβάμματι καὶ ἄλιμα γεωμῆλα. — Μηρία ὀπτὰ σὺν Βουρδιγαλίῳ ἐμβάμματι καὶ ὄφιδια καὶ Ρωστικὸν ὄξελαιον. — Κεφαλὴ μόσχειος ὥσπερ χελώνη. — Ἀλεκτριών ἰνδικὸς καὶ θριδάκινον ὄξελαιον σὺν ὠοῖς καὶ ἡρτυμένην ὄπωρα. — Τυρὸς καὶ βούτυρον. — Ἄντι τούτων ὁ ἑταῖρος καταβαλεῖ τρεῖς δραχμὰς ὅπερ λέγει μάρκας.» Καὶ τὰ μὲν ἄλλα φαγητά δὲν εἴνε ἀδύνατον νὰ ἐννοήσωμεν τι ἡσαν, ἀν καὶ ἐπιτρέπεται νὰ διστάζωμεν περὶ τῆς ἀκριθείας τῆς ἐρμηνείας ἡμῶν ὁ σαλμῶν εἴνε βεβαίως ὃ ἴχθυς δ λεγόμενος ἐλληνιστὶ ἀττακέυες, τὸ Βάτακον ἢ μᾶλλον τὸ Βαταβίκον ἐμβάμματα εἴνε δλαλανδικὴ σάλτσα, τὰ δὲ ἄλιμα γεωμῆλα σάλτα πιλανῶς γεωμῆλων τὸ ρωστικὸν ὄξελαιον εἴνε ρωστικὴ

σαλάτα, καὶ τὸ θριδάκινον ὄξελαιον σαλάτα μαρουσλίων, καὶ ἡ ἡρτυμένη ὄπωρα κομπόστα, καὶ ἡ ὕσπερ ἔχελώνη μόσχειος κεφαλὴ ὃ ἡτο μαγειρευμένη ἀ la tortue ἀλλ᾽ ἔκεινα τὰ ὄφιδα τί νὰ ἡσαν ἀρά γε; διότι δυσκολεύδεθεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι οἱ κύριοι καθηγηταὶ τῶν βαυαρικῶν γυμνασίων εἴνε ὀφιοφάγοι. Ἐν τῇ τῇ τρίτῃ σελίδῃ τοῦ προγράμματος ἀνεγράφετο «οἵ νων κατάλογος», ἐνδὲ τῇ τετάρτῃ «ἡ τῶν μουσικῶν τάξις». Ἐκ τῶν γενομένων προπόσεων ἀξίας μνείας εἴνε ἡ ἐλληνικὴ τοῦ γυμνασιάρχου κ. Μίλλερ, ὑπέρ του βασιλεύοντος τῆς Βαυαρίας Λουιτπόλδου: «Ω ἄνδρες μετέχοντες τούτου τοῦ ἑράου,» εἶπεν οὗτος «οἱ παλαιοὶ ὅπότε συνείνεν ἀλλήλοις ἡγεμονίαν ποιοῦντες ἡ συμπίνοντες, ἡ ἄλλως ἐօρτάζοντες, τὰ τῶν προγόνων ἔργα ὡραῖα τοῦ ἐπήνουν, καὶ ἀνδρας ἀρεταῖς διενεγκόντας ἡ καλοὶς πράγματιν εὐδοκιμήσαντας» καὶ μετά βραχεῖαν ἱστορικὴν παρέκβασιν περὶ προπόσεων, ἔπλεξε τὸ ἔγκώμιον τοῦ ἀντικαταστάτου Λουιτπόλδου καὶ κατέληξεν ὡς ἔξης: «Διὸ δὴ καὶ τοῦτον τὸν ἄνδρα, ὃ συστιοῦντες ἔμοι, ἐν τῷδε τῇ νυκτὶ ἀσπασμέθα καὶ χαίρειν κελεύσωμεν τρίς καλοῦντες μεγάλη τῇ φωνῇ, ὡς ἔθος ἡμῖν Λουιτπόλδος, ὃ ἡμέτερος ἡγεμών καὶ ἀρχαν τῆς πατείδος, χαιρέτω.» Τῇ πρόποστιν ἐπήκοοι οὐθῆσεν ὑμνος εἰς ἐλληνικὴν γλῶσσαν, δὲν πάντες ἔψαλαν ἐπὶ τοῦ ἥχου τοῦ ἐθνικοῦ βαυαρικοῦ ὑμνου:

Χαῖρε σὺ ἡγεμών,
πατρίδος κηδεμών,

Χαῖρε νυνί.

Πανηγυρίζοντες
καὶ πανυχίζοντες

εὖ σε γεραίρομεν,

Χαῖρε νυνί.

Χρήσιμον ἔρυμα
καὶ μέγα στρατευμα

ἡγεμόνι·

χρείττων δέ, ἀνέρων
εὑνοῖς ἐλευθέρων

τῷ βασιλεύοντι,

Χαῖρε νυνί·

Ἄλλα τοῦ πάπα. Ἐν ταῖς πρὸ μικροῦ δημοσιευθεῖσαις επιστολαῖς τοῦ δουκὸς τοῦ Νιβεργαὶ ἀναγινώσκομεν ἀρκούντως περιέργον κατάλογον τῶν δώρων ἀτιναῖς τείλεις πρὸς αὐτὸν ὁ Πάπας, διορισθέντας πρεσβευτὴν τῆς Γαλλίας παρὰ τῇ πατηκή αὐλῇ κατὰ τὸ 1748. Μετὰ τὴν παρουσίασιν εἰς τὸν Πάπαν ἐπιστρέψας εἰς τὸ μέγαρον τῆς πρεσβείας εὗρε τὰ ἐπόμενα δῶρα τοῦ Πάπα: Καλάθιαν λεμονίων. — Εν κιβώτιον ροσολίων. — Δύο κιβώτια σοκολάτας. — Δύο κιβώτια κηρίων. — Δύο κιβώτια σακχάρων. — Δύο κιβώτια γλυκυσμάτων. — Τέσσαρα κιβώτια κονδύτων. — Δύο κιβώτια χοιρομηρίου. — Τέσσαρα κιβώτια μορταδέλλας. — Δύο κεφάλια τυρίου τῆς Πάρμας. — Δύο καλάθια φλωρεντινοῦ τυρίου. — Εναὶ αστὸν βουτύρου. — Δύο κιβώτια οίνου. — Δύο σπυρίδας ἄρτων. — Τρία κλωδία τρυγόνων. — Εν κλωδίον καπνίων καὶ μίαν ζωντανήν δάμαλιν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Αρχαιολογικά. Κατὰ τὸ 1871, μετὰ τὴν καταστολὴν τῆς Ἐπαναστάσεως τῆς Κοινότητος, ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου ἀνευρέθη ἐν τοῖς ύπογείοις τῆς διοικήσεως τῆς Ἀστυνομίας, σπου εἰχον ἀποκρύψη αὐτὴν πρὸς ἀσφάλειαν μετ' ἄλλων κειμηλίων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοῦ πλήρης ρύπων καὶ βορβόρου, πραερχομένων ἐκ τῆς διαρρήσεως ἐνὸς παραχειμένου σωλῆνος ὑδραγωγείου καὶ εκ

τοῦ στομίου ὄχετοῦ τινος, ἐκαθαρισθη μετ' ἐπιμελείας καὶ ἀπέδοθη εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούμπρου. Οὐ κ. Φῆλιξ Ῥαβαισών, αὐχαιοφύλακ ὃν ἐν αὐτῷ, παρετήρησε τοτε, διτὶ τὸ θυματόσιον ἄγαλμα ἀπετελεῖτο ἐκ τεμαχίων ἀτινά κακῶν εἰχόν συγκολληθῆ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς μετακομισεως αὐτοῦ εἰς Γαλλίαν εκ Μήλου ἀφαιρεσας ὃς τοὺς ξυλινους σφῆνας, δι' ὧν προστήρωντο ὁ κορμὸς επὶ τοῦ κατωτέρου μέρους τοῦ ἄγαλματος. ἐπανώρθωσε τὴν στάσιν αὐτοῦ, διότι ἔνεκα τῆς προτέρας, κακής συγκολλήσεως τὸ ἄνω τοῦ κορμοῦ καὶ ἡ κεφαλὴ ἀπέκλινον μικρὸν πρὸς τὰ ὑπίσω, οὕτω δε καὶ ἡ ἐκ τῆς προτέρας στάσεως ἀλαζονικὴ καὶ δυσάρεστος ἔκφρασις τοῦ ἥθους τοῦ ἄγαλματος μετεβλήθη εἰς καριεσσαν καὶ μειλιχίαν. Ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορημην εἰκασεν ἡ Ῥαβαισών ὅτι τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης ἀνήκει εἰς σύμπλεγμα, εἰς ὃ ανήκει καὶ τὸ εν Λούμπρῳ ἄγαλμα τὸ λεγομένον τοῦ "Ἀρεως ἢ τοῦ Ἀχιλλέως. Τὴν δὲ εἰκασίαν του ταύτην ἀνεπτυξεν ἐν ἴδιῃ μελέτῃ, ἵνα τὰ πορισματα ἡσπάσθησαν πολλοὶ τῶν ἀρχαιολόγων. Ἐσχάτας δὲ πρὸς μειζόνα ἐπιρρωσιν τῆς εἰκασίας αὐτοῦ, ἡ Ῥαβαισών συνελέξει παντα τὰ εκ Μήλου μετὰ τοῦ ἄγαλματος τῆς Ἀφροσίτης κομισθέντα τεμάχια, ἀτινά ὑποθέτει ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἄγαλμα καὶ δι' ἐκμαγείων αὐτῶν, τοῦ ἄγαλματος τῆς Ἀφροσίτης καὶ τοῦ "Ἀρεως, κατεσκεύασε σύμπλεγμα καὶ εν ὑπομνήματι ἀναγνωσθεντὶ ἐν δυσι συνεδριάσει τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμμάτων ὑπεστήριξε τας γνώμας αὐτοῦ. Κατὰ τὸν Ἁλλον ἀρχαιολόγον ἡ σύνθεσις αὐτῇ είνε ἔργον "Ἐλληνος γλυπτοῦ τῶν καλῶν χρόνων, τοῦ διποίου πολλὰ ἐγένοντο ἀπεικάσματα ἐν τοῖς μετεπειτα χρόνοις. Τὰ δυοῦ ἄγαλμάτων, δι' ὧν ἀπέτριτο τὸ σύμπλεγμα ἐποιήθησαν εἰς ἀρεστῶτας ἀλλήλων χρόνοις. Ἄλλη διαφορὰ τῆς ἐργασίας δὲν είναι πολὺ μεγαλη, ἡ δὲ ἔνωσις τῶν ἄγαλμάτων παρέχει ἔννοιαν σαφῆ τῆς πρώτης συνθέσεως, ἡτις παριστά τὴν θεάν ἀπευθύνουσαν πρὸς τὸν φίλον θεόν τῶν πολέμων, πάνοπλον ὄντα, λόγους εἰρήνης καὶ ἀγάπης.

Φιλολογικά. Ἐγένετο ἡ μετακομιδὴ ἐκ τοῦ ἐν Παρισίοις κοινητηρίου Μοντμυρανού τῶν ὄστων τοῦ μεγάλου Πολωνοῦ ποιητοῦ Ἀδαμ Μικκεΐνα, ὅστις εξόριστος ὃν ἐν ἡλικίᾳ διέπρεψεν καὶ ὡς καθηγητὴς τῆς σλαβικῆς φιλολογίας ἐν τῷ Κολλεγίῳ τῆς Γαλλίας. Κατὰ τὴν τελετὴν τῆς παραδόσεως τῶν λειψάνων τοῦ ποιητοῦ εἰς τὸν ἀντιρόπων τῆς Διαίτης τῆς Γαλικίας ἔξεφωνθήσαν πολλοὶ λόγοι εἰς πολωνικήν καὶ γαλλικήν γλώσσαν, ὃν ἀξιοσημείωτος είναι ὁ τοῦ Ἐρνέστου 'Ρενάν.

Θεατρικά. Ἐκ τῶν εἰκόσι πρώτων παραστίσεων τοῦ νέου μελοδράματος τοῦ Saint Saëns 'Ασκανίον τὸ Παρισινὸν θέατρον τοῦ μελοδράματος εἰσέπραξεν ἐν ὅλῳ 341,818 φρ. ἡτοι κατὰ μέσον ὅρον 17,440 καθήκονταν παράστασιν. Ἐκ τῷ ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τὸ δέκατον λαμβάνει ὁ μελοποιός, κατὰ τὸν νόμον περὶ ἴδιοτητισιας τῶν ἔργων τῆς διανοιας.

Μουσικά. Ἀγγέλεται ἡ εἰς Εύρωπην ἔλευσις ἀμερικανοῦ τενος μουσικοῦ ὄνομαζομένου Γκάγγερ κρουοντος μετ' ἀπαραμιλου τέχνης «κόντρα μπάσσο», δικὶ δὲ τὸ κοινῶς εν κρήσει βαρύφωνον ὄργανον, ἀλλ' ἔτερον τῆς εφευρεσέως του ἐπηγένημένον, ἔχων 14 $\frac{1}{3}$ ποδῶν καὶ πλάτος δ $\frac{1}{2}$. Ὁ τεχνιτὴς λοιπὸν είναι ηναγκασμένος νὰ ισταται επὶ κινητῆς κιαστῆς κλίμακος καὶ νὰ κινηθῇ ἀδιακόπως κείρας καὶ πόδας ὅπως ἔκτελῃ ἐπὶ τῶν χορῶν διὰ τοῦ τόξου καὶ τῶν διακτύλων διαφόρους μουσικὰς συνθέσεις ὃν τινες πολυπλοκώταται.

ΑΙΕΙΚΟΝΕΣ

Ο ζωγράφος Μεισσονιέ (Ernest Meissonier) ἐγένετο ἐν Λυών τῷ 1815. Μεταβὰς εἰς Παρισίους ἐμά-

θήτευσεν ἐπὶ τινα χρόνον παρὰ τῷ Κονιέ, κυρίως ὅμως διασκάλους εἰχε τοὺς παλαιοὺς Ὀλλανδοὺς ζωγράφους τῶν ὁποίων τὰ εν τῷ Λούμπρῳ ἔργα ἐπὶ πολὺ ἐμελέτησεν ἀντιγράφων. Ἐν ἀρχῇ τοῦ σταδίου ὅπως πορίζεται τὸν ἐπιούσιον ἡναγκάσθη νὰ σχεδιάζῃ εἰκόνας διὰ βιβλία. Πρῶτον ἔργον ὅπερ κατέστησε τὸ ὄνομα του εὐθὺς διάσημον ἐν τῷ καλλιτεχνικῷ κόσμῳ εἰνε «ἐν παιγνίδι σκακισιού» (1841). Ἐκτοτε τὰ ἔργα αὐτοῦ ὑπῆρχαν ἀλλεπάλληλοι: ἐπιτυχίας καὶ θριαμβοὶ καὶ ἀνύψωσαν τὴν φήμην αὐτοῦ εἰς τὸ σημειον εἰς τὸ διποίον εύρισκεται νῦν. Ο Μεισσονιέ κατέχει τώρα ἄν δχι τὴν πρώτην θέσιν, ἀλλὰ μίαν τῶν πρωτιστῶν μεταξὺ τῶν συγχρόνων γάλλων ζωγράφων, οἱ δὲ πίνακες αὐτοῦ πληρόνωνται διὰ χρυσοῦ πολλαπλασίου τοῦ βάρους του, καθ' ὃσον μάλιστα ὁ Μεισσονιέ, ὅπως οἱ ὀλλανδοὶ διάσκαλοι του, ζωγραφίζει ἔργα μικρῶν διαστάσεων, αὐτὸ δὲ είνε ἐκ τῶν κυρίων χαρακτηριστικῶν τῆς καλλιτεχνικῆς ιδιοφυίας του διὸ καὶ «μικρογράφος» καλεῖται. Ἐν γένει δὲ οὐδεὶς ποτὲ ζωγράφος ζῶν ἐπώλησην ἔργα του εἰς τιμάς τόπον ὑψηλάς πρὸ διλίγων ἡμερῶν ἀκόμη μία μικρὰ εἰκόνων του παριστῶσα τὸν Ναπολέοντα μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του κατὰ τὸ 1814, ἐπωλήθη ἀντὶ 850,000 φράγκων! Πολλαὶ τῶν εἰκόνων αὐτοῦ κοσμοῦσι μουσεία ἢ ἴδιωτικά πινακοθήκας: ἔξεχουσι δὲ μεταξὺ τούτων αἱ παγιστῶσαι σκηνές στρατιωτικάς. Ἀλλ' ὁ Μεισσονιέ ἡ σχολήθη καὶ περὶ ἀλλὰ ποικιλα θέματα ὡς μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἐν σελίδῃ 407 εἰκὼν «Θύματα χαρτοπαιγνίου» παριστῶσα αἰματηρὰν σκηνὴν μεταξὺ δύο εὐγενῶν προελθοῦσαν ἐξ ἔριδος κατὰ τὸ χαρτοπαιγνιον.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Φιλοφρόγημα μοραχοῦ. Εὔμορφοτάτη δεσποινίς ἐξ Ἀθηνῶν μεταβάσα εἰς Πόρον καὶ ἐπισκεψθεῖσα τὴν ἔκει μονὴν μετ' ἀφελείας ἐρωτᾷ μοναχὸν ἀκμαίας ἡλικίας: - Καὶ δὲν μετανοήσατε ποῦ ἐγεινατε καλόγηος; Καὶ ἔκεινος μειδῶν: - Ως τώρα δὲν είχα μετανοήση ἀπ' ἑδῶ κ' ἐμπρὸς μπορεῖ ...

Ἀρείηγηγορ. Ο Ἀγαθόπουλος λαμβάνει ἐν Εηροχωρίῳ κατὰ τὴν ἐρήτη τοῦ ὄνοματός του δύο τηλεγραφήματα ἐκ δύο φίλων του τοῦ ἐνὸς ἐξ Ἀθηνῶν καὶ τοῦ ἄλλου ἐκ Χαλκίδος, τὰ δόπια χάριν εὐκολίας ὁ τηλεγραφητής Εηροχωρίου ἔκλεισεν ἔκει ἐντὸς ἐνὸς φακελλού. Καὶ ὁ Ἀγαθόπουλος ἔκτελητος: - "Ἄλλο πάλι καὶ τοῦτο! Τὸ ἔνα ἀπ' τὴν Χαλκίδα, τὸ ἄλλο ἀπ' τὰς Ἀθηνᾶς πῶς νάρθουν 'ς ἔνα φάκελλο μαζί! ...

ΤΡΕΙΣ ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

· Η ἀμφιβολία ὅλα τὰ φάρμακώνει καὶ τίποτε δὲν θανατώνει.

*

Ψεύδεται δὲ ισχυριζόμενος ὅτι δὲν ἐψεύσθη ποτέ.

*

Τὸ «καλλίον ἀργά παρὰ ποτὲ» μόνον εἰς τὸν ἔρωτα ἀληθεύει ἀνεστραμμένον.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Λευκαίνεται δὲ κηρὸς δὲ κίτρινος κατὰ τὸν ἔζης τρόπον: 'Αφοῦ τὸν θερμάνετε ἐντὸς δοχείου τόσον ὥστε νὰ γείνη ρευστός, τὸν κενώνετε δόλιγον κατ' ὀλίγον εἰς ἄλλο δοχεῖον πλήρες ψυχροῦ ὕδατος. Εκεῖθεν τὸν περισυλλέγετε καὶ τὸν ἀφίνετε ἐκτεθειμένον ἐπὶ τινας ἡμέρας καὶ νύκτας εἰς τὸν ἥλιον καὶ τὸν ἀέρα, ἀνακινήστε δὲ συχνὰ τὰ τεμάχια διὰ νὰ φωτίζονται διὰ των τάρανδων.

Λάρισσα

Μελισσοτρόφος;